

چهارچوب طراحی آموزشی با رویکرد تلفیقی و موقعیت محور

نام درس : مهارت های نوشتاری پایه نهم پایه نهم
محور نوآوری : نوآوری در سنجش تکوینی با تاکید بر سنجش عملکردی
موضوع تدریس: آموزش بازنویسی حکایت

نام و نام خانوادگی اعضای تیم:

- رویا جدی کد پرسنلی ۸۹۰۷۲۹۶۰ سرگروه ادبیات فارسی استان آذربایجان شرقی
- محمد حسین غلامی سرای کد پرسنلی ۵۰۶۳۳۸۳۷ دبیر ادبیات فارسی ناحیه ۴ تبریز
- ناظمه فرشباتف کد پرسنلی نیروی آزاد دبیر ادبیات فارسی ناحیه ۴ تبریز

- اهداف و انتظارات یادگیری : دانش آموزان پس از پایان این درس باید بتوانند:

- تفاوت بازگردانی، بازنویسی، و بازآفرینی حکایت را بشناسند.
- عناصر داستان را بشناسند و در تولید حکایت و نمایشنامه خود به کار ببرند.
- با نمونه های آثار بازنویسی حکایت در گذشته و امروز آشنا شوند.
- نوشته های دیگران را نقد و بررسی کنند.
- در فعالیت های تیمی، با علاقه و رغبت همکاری کنند.
- به زبان و ادب فارسی به عنوان یکی از ارکان هویت ملی ، علاقه نشان دهند.
- در جهت نیل به اهداف کارآفرینی، با استفاده از توانمندی های خود، بتواند کارآفرینی کند.
- به بازنویسی حکایت به عنوان یک منبع درآمد علاقه نشان دهند.
- فرهنگ زیست محیطی خود را ارتقا دهند و در جهت ارتقای حفاظت از محیط زیست خود و کشورشان تلاش کنند.

- پیش دانسته ها و ارزشیابی آغازین

دانش آموزان در پایه ی هفتم و هشتم با شیوه های بازنویسی آشنا شده اند و با استفاده از عناصر داستان حکایت را بازنویسی کرده اند.

پرسش از ارتباط دست سازه ها از درب بطری با بازنویسی که دانش آموزان فقط به یکسان بودن محتوا اشاره می کنند . و پرسش معلم از دانش آموزان درباره ی عناصر داستان که به صورت محتوی الکترونیکی به دانش آموزان داده شده است ادامه می یابد و یکی از دانش آموزان سوالی درباره پیرنگ می پرسد و معلم با به چالش کشیدن کلاس ، از دانش آموزان می خواهد که به آن پاسخ دهند. یکی از دانش آموزان پاسخ و توضیح می دهد.

با توجه به اینکه کلاس به صورت روش تدریس معکوس هست پیش نیاز آموزشی درس و محتوی جدید یه دانش آموز ارائه شده است.

- **تدارکات فرصت های متنوع یادگیری :** ارائه ی محتوی الکترونیکی درباره ی عناصر داستان و دو نمونه حکایت بازنویسی شده «پیل در شهر کوران» سنایی و مولوی برای آشنایی و یادگیری به دانش آموزان با شیوه ی بازنویسی مولوی و سنایی با توجه به عناصر داستان و طراحی تکالیف فردی و تمرینی.

طراحی پازل داستان جهت ایجاد انگیزه و طراحی تکالیف پروژه محور و گروهی

آوردن کتاب های گلستان و کلیله و دمنه و مرزبان نامه و آشنا ساختن دانش آموزان با کتاب های داستانی و حکایت های ادبی

طراحی تکالیف دست سازه ها از درب بطری و آموزش مفهوم بازنویسی با استفاده از آن و درگیر کردن با مسائل محیط زیست.

ارتباط دادن دست سازه دانش آموزان با مسائل اجتماعی و اخلاقی. (دست سازه ساعت که به اغتنام فرصت جوانی ارتباط می دهد: رویکرد تربیتی)

اجرای تدریس (فرایند یادگیری – یاددهی)

زمان بندی	نقش تسهیل گری معلم	محورها	ارزشیابی فرایندی: در تمام طول تدریس به طور متناوب انجام می گیرد.
۲ دقیقه	ارائه ی محتوی آموزشی به دانش آموزان قبل از تدریس با استفاده از روش تدریس معکوس و پرسش از این محتوی پرسش از ارتباط دست سازه های دانش آموزی بعد از ایجاد انگیزه و کنجکاوی دانش آموزان همراه با سنجش آغازین . پرسش از عناصر داستان. طراحی تکلیف عملکردی به صورت خلاقانه(نمایش، تصویرگری و بازنویسی)	۱- کاوش و پژوهش	
۳ دقیقه	در تمام مراحل تدریس دانش آموزان به سوال معلم پس از همفکری در گروه خود پاسخ دهند تا هم افزایی صورت گیرد. در فرایند تدریس همواره با مشارکت همه فراگیران، تکالیف انجام می گیرد و یکی از دانش آموزان به عنوان نماینده گروه برای خواندن بازنویسی فراخوانده می شود. و سنجش از عملکرد دانش آموزان، با نقد همه گروهها و بیان نقاط قوت و نقاط و ضعف و پیشنهاد مناسب برای تقویت آن از سوی دانش آموزان انجام می گیرد .	۲- تعامل و هم اندیشی	
۲ دقیقه	معلم با تکیه بر روش تدریس معکوس از دانش آموزان می پرسد آیا محتوی الکترونیکی را دیده و مطالعه کرده اید و با شنیدن پاسخ دانش آموزان ، ضمن پخش محتوی الکترونیکی توسط فن یار، از فراگیران پرسش کرده و تدریس را پیش می برد دانش آموزان با تهیه دست سازه ها از درب بطری ، چیدن پازل ها و اجرای نمایش و بهره گیری از محتوی الکترونیکی در تدریس شرکت می کنند.	۳- دست ورزی و به کارگیری فناوری	

عرصه ها				انتظارات از دانش آموزان	عناصر	۴- ارتباط با عرصه های (خود ، خدا ، خلقت ، خلق)
خدا	خود	دیگران	طبیعت			
	*			با تفکر و تعقل ، عناصر داستان را تحلیل کنند.	تعقل	
*	*	*	*	در پیام و درونمایه داستان تأمل کنند.		
*	*	*	*	از داستان به پاره ای از آموزه های دینی و اخلاقی پی ببرند.		
	*	*		به نحوه استفاده از داستان در جامعه پی ببرند		
*	*	*	*	به چگونگی کسب درآمد از آموخته هایشان تدبیر کنند.		
*	*	*		به درونمایه و پیام داستان ، یادگیری آموزه های اخلاقی و دینی ، ایمان و باور قلبی نشان دهند.		
	*	*		به زبان فارسی به عنوان یکی از ارکان هویت ملی ،علاقه نشان دهند .		
*	*	*	*	برای تقویت هنجارهای خوب زیست محیطی مکان زندگی خود علاقه نشان دهد.		
	*	*		برای نوشتن و خواندن داستان علاقه نشان دهند .		
	*			مفهوم بازنویسی داستان را بدانند.	علم	
	*			با بازنویسی داستان به عنوان یک منبع درآمد آشنا شوند.		
	*			با شیوه های گسترش حکایت و بهره گیری		

				از عناصر داستان در بازنویسی آشنا شوند.		
	*	*		عناصر داستان را در نوشته های بزرگان تشخیص دهند		
	*			شیوه های مختلف بازنویسی را در نوشته خود به کار ببرند.		
	*	*		با نمونه های آثار بازنویسی داستان در گذشته و امروزه آشنا شوند .		
		*		عناصر داستان را در آثار و نوشته های خود به کار برند	عمل	
	*	*		نوشته های دیگران را نقد و بررسی کنند.		
			*	در بحث و گفتگو و همکاری با دوستانشان مشارکت فعال داشته باشند		
*				در جهت تقویت رفتارهای متأثر از عقاید اسلامی - ایرانی تلاش کند.	اخلاق	
		*		برای ایجاد فرهنگ و هویت مطلوب در فرآیند اجتماعی شدن احساس مسئولیت کند.		
	*		*	در فعالیت های تیمی، با علاقه و رغبت همکاری کند.		
*	*	*	*	بتوانند پیام اجتماعی و اخلاقی داستان را بنویسند		
۶	با رویکرد کار تیمی و مشارکتی با نشاط و انگیزه در فرآیند آموزش و یادگیری و بهره گیری از فرصت های متنوع محیطی، درس را با نام خدا و سلام و احوال پرسی آغاز کرده و سپس با توجه به فضا					

۵- فعالیت های آموزشی نقش تسهیل گری معلم

سازی و چهره پردازی معلم از دانش آموزان علت را جویا می شود و دانش آموزان شگفتانه (نمایش) را مطرح می کنند که با تشویق معلم همراه می شود. دانش آموزان دست سازه خود را از درب بطری ارائه می دهند معلم با توجه به دست سازه ها و خواندن شعر درباره هرکدام (گل و ساعت) و طرح پرسش از ارتباط دست سازه ها با درس، انگیزه لازم برای یادگیری درس دانش آموزان ایجاد می کند و پس از پرسش و پاسخ و ارزشیابی تکوینی درس را تدریس می کند و سپس با دادن پازل داستان به صورت اتفاقی گروه بندی جدیدی را انجام می دهد. پس از چیدن پازل ها و تشخیص حکایت ها که در پایه ی ششم خوانده اند معلم کتاب های مربوط به هر حکایت را که از کتاب های کلیله و دمنه و گلستان و مرزبان نامه هست به دانش آموزان می دهد و تکلیفی گروهی به صورت پروژه برای جلسه آینده طراحی می کند و سپس تکلیف بازنویسی حکایت صفحه ۳۴ کتاب درسی را به همراه معیار های سنجش که از قبل به دانش آموزان داده، ارائه می دهد و به دانش آموزان فرصت هم اندیشی و تعامل برای تولید بازنویسی حکایت را می دهد و پس از آن نمایش گروهی اجرا و نقد می شود و سپس کار تصویر سازی دانش آموز هنرمند کلاس به همراه کتابی که منتشر کرده معرفی می شود و بازخورد انگیزشی برای خلاقیت شان در زمینه تصویرگری و هدایت به کار آفرینی داده می شود

در آخر بازنویسی به زبان طنز توسط گروه سعدی اجرا و سپس توسط دانش آموزان و معلم نقد شده و بازخورد مناسب به همراه پیشنهاد ارائه می شود. (معلم سه نوع تکلیف مهارتی و عملکردی را با معیار سنجش در کلاس طراحی و ارزیابی می کند).

بعد از نقد آثار توسط دانش آموزان، فرم ارزیابی گروه ها بر اساس معیار های سنجش به دانش آموزان ارائه می شود تا با مشورت امتیاز نهایی را بدهند (همسان سنجی) و سپس فرم خود سنجی را که بر اساس معیار های سنجش طراحی شده را به دانش آموزان می دهد تا فعالیت خودشان را ارزیابی کنند و پیشنهادات و نظرات خود را ارائه دهند.

در انتخاب تکالیف نیز بر جنبه های تقویت هویت ایرانی - اسلامی (ارائه حکایاتی از کتب ادبی)، به ترویج فرهنگ کار و کار آفرینی (معرفی کتاب تصویرگری دانش آموز هنرمند) و با ایجاد فرصت نمایش به تقویت مهارت های دانش آموزان و سوق دادن آن ها به مشاغل مرتبط با فرهنگ و ادبیات و تئاتر و از همه مهم تر با توجه به مسائل روز و محیط زیست (که دانش آموزان را با دست سازه درب بطری به پویای اجتماعی کمک به معلولین ترغیب می کند) اشاره شده است. در انتها با درخواست از دانش آموزان برای تشویق خودشان (جهت ایجاد شور و نشاط) جلسه تدریس پایان می پذیرد.

۶- بکارگیری سنجش تکوینی در جریان تدریس و یادگیری (با تاکید بر سنجش عملکرد) ۲ دقیقه

سنجش تکوینی در این طرح در تمام طول تدریس به طور متناوب انجام می گیرد و تهیه معیار ارزشیابی و راهنمای توصیف عملکردی و سوق دادن دانش آموزان درحین تدریس با طرح پرسش هایی از عناصر داستان متناسب با محتوای درس به پیرنگ و بیان شخصیت پردازی و ... صورت می گیرد.

۷- تکالیف و فعالیت های خارج از کلاس (با تاکید بر تکالیف تمرینی، پروژه ای، پژوهشی و...) ۲ دقیقه

الف) تکالیف فردی: نوشتن بازنویسی حکایت پیل در شهر کوران به صورت فردی بر اساس معیار های سنجش و عناصر داستان (تکلیف تمرینی فردی)

ب) تکالیف گروهی: معلم از دانش آموزان می خواهد با توجه به معیار های سنجش و عناصر داستان ، حکایت هایی که به صورت پازل به گروهها داده است ابتدا از اصل کتاب (کلیله و دمنه، گلستان و مرزبان نامه) متن را پیدا کنند و سپس به صورت گروهی بازنویسی کنند و در کلاس ارائه دهند. (تکلیف پروژه ای، پژوهشی تیمی)

۸- ارزشیابی پایانی (نتیجه محور) با تاکید بر ارزشیابی عملکردی: ۵ دقیقه

ارزشیابی از مهارت نوشتاری و اجرای نمایش و نقد آن با رعایت تفاوت های فردی دانش آموزان (تصویرگری دانش آموز خلاق و هنرمند کلاس)

گام ۱: اهداف آموزشی را که قرار است بسنجید، مشخص کنید.

از دانش آموز انتظار داریم با فهم عناصر داستان ، حکایت و داستان کهن را بازنویسی کند.

گام ۲: تکلیفی را به همراه معیارها و انتظارات مناسب آن تکلیف طراحی کنید.

تکلیف : حکایت زیر را با رعایت عناصر داستان بازنویسی کنید.

دزدی پیراهنی را دزدید و آن را به پسرش داد که به بازار برد و بفروشد . پسر پیراهن را به بازار برد ؛ اما آن را از او دزدیدند . وقتی به خانه برگشت پدرش پرسید . پیراهن را چند فروختی ؟ پسر گفت به همان قیمتی که شما خریده بودید.

معیارها:

معیار ۱ پیرنگ: پیرنگ مناسبی را برای رویدادها طراحی کند.

معیار ۲ شخصیت پردازی: از انواع شخصیت پردازی به تناسب شخصیت های داستان استفاده کند.

معیار ۳ زبان: بازگردانی متن به زبان امروزی و ساده، رعایت درست نشانه های نگارشی، املا صحیح واژگان و درست نویسی نحوی (دستور زبان) پیش نویس و پاک نویس متن.

معیار ۴ هنجارهای نگارشی و زبان : دانش آموز باید هنجارهای نگارشی (نشانه های نگارشی- املایی واژگان- پاکیزه نویسی) و زبان (بازگردانی متن به زبان امروزی و ساده) را به درستی رعایت کند.

معیار ۵ خلاقیت: متن دانش آموز باید خلاقانه، جذاب و تاثیر گذار از نظر شخصیت پردازی یا پیرنگ و توصیف باشد.

معیار ۶ ارائه (لحن و بیان)

دانش آموز باید بتواند در خوانش متن فراز و فرودها، درنگها زبان بدن و لحن متناسب با نوع نوشته را رعایت کند.

معیار ۷ ایجاد پیام: پیام داستان با بهره گیری از ضرب المثل و در لفافه ارائه شود.

معیار ۸: عمل به وظایف مشخص شده در گروه خود بر اساس دستورالعمل ها و تعامل مناسب با اعضای گروه خود با رفتار احترام آمیز.

گام ۳: با توجه به معیارها و انتظارات، راهنمای توصیف عملکرد (نمره گذاری) مربوطه را طراحی کنید.

معیار	نیازمند تلاش / مبتدی	متوسط / کارورز	خوب / متخصص
۱ پیرنگ	مفهوم پیرنگ را به درستی درک نکرده است و از پیرنگ استفاده نکرده است.	مفهوم پیرنگ را به درستی درک کرده ، ولی پیرنگ مناسب انتخاب نکرده است	مفهوم پیرنگ را به درستی درک کرده است . و از پیرنگ مناسب در گره افکنی و گره گشایی استفاده کرده است.
۲ شخصیت پردازی	به توصیف ظاهری و ویژگی های اخلاقی توجه نکرده است.	به توصیف ظاهری و ویژگی های اخلاقی توجه نکرده است و از گفته گو در حد مکالمه استفاده کرده است.	علاوه بر توصیف ویژگی های ظاهری و اخلاقی از گفتگو برای پی شبرد داستان استفاده کرده است.
۳ فضای سازی	از زمان استفاده کرده و مکان رویدادهای داستان توجه نکرده است.	از زمان و مکان در رویدادهای داستان استفاده کرده ولی مکان تناسبی با فضای داستان ندارد.	از زمان و مکان متناسب با رویدادها استفاده کرده است.
۴ زبان	- متن به زبان امروزی و ساده بازگردانی نشده است و پیش نویس و پاکنویس دارد نشانهای نگارشی رعایت نشده است ، است املائی واژگان صحیح نیست ، درست نویسی رعایت نشده است.	متن تا حدودی به زبان امروزی و ساده بازگردانی شده است . کاربرد درست نشانهای نگارشی در برخی موارد رعایت نشده است. املائی صحیح واژگان و درست نویسی (دستور زبان) رعایت شده است و پیش نویس و پاکنویس دارد.	متن به زبان امروزی و ساده بازگردانی شده است . کاربرد درست نشانهای نگارشی، املائی صحیح واژگان و درست نویسی نحوی (دستور زبان) رعایت شده است و پیش نویس و پاکنویس دارد.
۵ خلاقیت	جذابیت و تاثیر گذاری در متن دیده نمی شود و اثری از خلاقیت در آن نیست.	تا حدودی جذاب و تاثیر گذار است	در متن جذابیت، تاثیر گذاری و نوآوری از نظر شخصیت پردازی یا پیرنگ دیده می شود .
۶ ارائه	دانش آموز در خوانش متن ضعیف است و لحن مناسبی در آرایه های شفاهی متن ندارد و از زبان بدن استفاده نمی کند.	دانش آموز نسبتاً (فراز و فرودها درنگ ها، کشش ها و آواها) زبان بدن را رعایت می کند ولی از لحن شخصیت ها غافل شده است.	دانش آموز در خوانش متن فراز و فرودها درنگ ها ، زبان بدن و لحن متناسب با نوع شخصیت را به خوبی رعایت می کند.
۷ ایجاد پیام	پیام به صورت آشکار و با جملات خبری ارائه شده است.	پیام به صورت غیر مستقیم و با جملات خبری ارائه شده است.	پیام داستان با بهره گیری از ضرب المثل و در لفافه ارائه شده است.
۸ مشارکت در گروه	به وظایف مشخص شده در گروه خود بر اساس دستورالعملها عمل نکرده است و با اعضای گروه خود تعامل مناسب را نیز نداشته است	به وظایف مشخص شده در گروه خود بر اساس دستورالعملها عمل کرده است اما با اعضای گروه خود تعامل الزم و مناسب را نداشته است.	به وظایف مشخص شده در گروه خود بر اساس دستورالعملها عمل کرده است و با اعضای گروه خود با احترام رفتار کرده و تعامل مناسب را داشته است.

راهنمای توصیف عملکرد عمومی کلی نگر نگارش

سطح	مفهوم پیرنگ را به درستی درک نکرده است و از پیرنگ استفاده نکرده است.
نیازمند تلاش	به توصیف ظاهری و ویژگی های اخلاقی توجه نکرده است.
	از زمان استفاده کرده و مکان رویدادهای داستان توجه نکرده است.

<p>- متن به زبان امروزی و ساده بازگردانی نشده است و پیش نویس و پاکنویس دارد نشانه‌های نگارشی رعایت نشده است املای واژگان صحیح نیست ، درست نویسی رعایت نشده است.</p> <p>جذابیت و تاثیر گذاری در متن دیده نمی‌شود و اثری از خلاقیت در آن نیست.</p> <p>دانش آموز در خوانش متن ضعیف است و لحن مناسبی در آرایه‌ی شفاهی متن ندارد و از زبان بدن استفاده نمی‌کند.</p> <p>پیام به صورت آشکار و با جملات خبری ارائه شده است.</p>	
<p>مفهوم پیرنگ را به درستی درک کرده است ولی پیرنگ مناسب انتخاب نکرده است به توصیف ظاهری و ویژگی های اخلاقی توجه نکرده است و از گفتگو در حد مکالمه استفاده کرده است.</p> <p>از زمان و مکان در رویدادهای داستان استفاده کرده ولی مکان تناسبی با فضای داستان ندارد.</p> <p>متن تا حدودی به زبان امروزی و ساده ، بازگردانی شده است . کاربرد درست نشانه‌های نگارشی در برخی موارد رعایت نشده است.</p> <p>املای صحیح واژگان و درست نویسی نحوی (دستور زبان) رعایت شده و متن پیش نویس و پاکنویس دارد. متن تا حدودی جذاب و تاثیر گذار است دانش‌آموز نسبتاً (فراز و فرودها درنگ‌ها، کشش ها و آواها) زبان بدن را رعایت می‌کند ولی از لحن شخصیت ها غافل شده است. پیام به صورت غیرمستقیم و با جملات خبری ارائه شده است.</p>	<p>سطح متوسط یا کارورز</p>
<p>مفهوم پیرنگ را به درستی درک کرده است .و از پیرنگ مناسب در گرهِ افکنی و گرهِ گشایی استفاده کرده است.</p> <p>علاوه بر توصیف ویژگی های ظاهری و اخلاقی از گفتگو برای برای پیشبرد داستان استفاده کرده است.</p> <p>از زمان و مکان متناسب یا رویدادها استفاده کرده است.</p> <p>متن به زبان امروزی و ساده بازگردانی شده است . کاربرد درست نشانه‌های نگارشی، املای صحیح واژگان و درست نویسی نحوی (دستور زبان) رعایت شده است و متن پیش نویس و پاکنویس دارد.</p> <p>در متن جذابیت، تأثیر گذاری و نوآوری از نظر شخصیت پردازی یا پیرنگ دیده می‌شود .</p> <p>دانش‌آموز در خوانش متن فراز و فرودها درنگ‌ها ، زبان بدن و لحن متناسب با نوع شخصیت را به خوبی رعایت می‌کند.</p> <p>پیام داستان با بهره گیری از ضرب المثل و در لفافه ارائه شده است.</p>	<p>سطح خوب یا متخصص</p>

خودسنجی

خوب/متخصص	متوسط/کارورز	مبتدی / نیازمند تلاش	معیارها
			توانایی من در استفاده از پیرنگ مناسبی برای رویدادها... است.
			توانایی من در استفاده از انواع شخصیت پردازی به تناسب شخصیت های داستان ... است.
			توانایی من در فضا سازی ..... است
			توانایی من در ارائه ی شفاهی و رعایت لحن به تناسب شخصیت ها .... است.
			توانایی من در ایجاد پیام ... است.
			توانایی من در مشارکت با هم گروهی هایم ..... است.
			نظر و پیشنهاد ویژه من:

گام ۴: تکلیف طراحی شده را بازبینی کنید(هماهنگی معیارها با مهارت های فکری ، قابلیت اجرایی تکلیف و راهنمای طراحی شده)

با توجه به اینکه این آموزش و سنجش عملکردی به طور واقعی اجرا گردیده زمان مورد نیاز برای انجام مناسب فعالیت ها ۹۰ دقیقه بود . لذا از روش تدریس معکوس برای اجرا دربیست دقیقه استفاده شد که در مجموع گروهها برای انجام تکالیف ، عملکرد قابل قبول و خوبی داشتند.

توجه به تفاوت های فردی و طراحی تکالیفی که مهارت های مختلف ؛ تصویرگری و بازنویسی حکایت با رویکرد طنز و نمایش ، امکان سنجش مهارت های فکری و عملی را امکان پذیر کرد.